

Fővárosi Ítéltábla
2.Pf.20.803/2014/3.

A Fővárosi Ítéltábla a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a - Fővárosi Törvényszék 2014. március 26-án kelt 62.P.20.555/2014/4. számú végzésével kijavított - Fővárosi Törvényszék 2014. február 27. napján kelt 62.P.20.555/2014/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és arra kötelezi az I. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett ... című napilapban ... napján megjelent „...” című cikkel azonos helyen és betűszedéssel, 5 napon belül; míg a II. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett ... internetes oldalon ...-án megjelent „...” című cikkel azonos módon és helyen, 5 napon belül, annak elérhetőségéig, de legalább harminc napig tegye közzé az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

A felperes tájékoztatására hivatkozva valótlanul híreszteltük, hogy a felperes neve munkatársai 1576 munkanapot töltöttek a különböző helyszíneken.

A valóság ezzel szemben az, hogy a felperes ilyen tájékoztatást nem adott, az „1576”-os számadat létszámot jelöl.

Valótlanul híreszteltük, hogy a felperes neve árvízi védekezésben résztvevő minden munkatársa a napi munkaidején felül, fejenként napi 14,3 óra árvízvédelmi túlszolgálatot teljesített."

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperes által szerkesztett internetes honlapot üzemeltető, valamint a II. rendű alperes által szerkesztett napilapot kiadó ...-t (I.rendű alperes címe), hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 42.000 (Negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. A fennmaradó 42.000 (Negyvenkétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

A felmerült első- és másodfokú költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperesnek a ... című napilapban, valamint a ... internetes hírportálon ... napján megjelent, „...”című, lényegében azonos tartalmú cikkekben írtak miatt előterjesztett sajtó-helyreigazítás iránti keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a ... című napilapot kiadó, valamint a ... internetes oldalt üzemeltető ...-nek 30.000 forint perköltséget, míg megállapította, hogy a felperes teljes személyes illetékmentessége miatt a feljegyzett 36.000 forint eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

A felperes kereseti kérelmének elbírálására a Alaptörvény IX. cikkének (1)-(2) bekezdésében, a (6) bekezdésében; az Smtv. 4. § (1) bekezdésében, 10. §-ában, 12. § (1) bekezdésében; a Ptk. 79. §-ában; a Pp. 342. § (1)-(2) bekezdésében, a 343. § (1) bekezdésében, a 206. § (1) bekezdésében és a 164. § (1) bekezdésében foglalt szabályozás alapján került sor, továbbá figyelemmel volt az elsőfokú bíróság a PK 12. és 14. számú állásfoglalásban írtakra.

A lefolytatott eljárásának eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a per tárgyát képező írások az ... oldalon ... napján megjelent cikk tartalmát ismertetik, ettől függetlenül azonban az alperesek felelősséggel tartoznak a leírtakért.

Úgy ítélte meg, hogy a cikkben megjelentek lényegében a felperesnek az árvízvédelem során ellátott tevékenységével és az ezért kapott juttatásokkal kapcsolatos elemzést, kritikát, a tényekből levont következtetéseket tartalmazzák. A cikkben közölt adatok a felperes közérdekű adatigénylésre adott válaszelevele alapján kerültek kiszámításra, így azok véleménynek minősülnek. Véleménynyilvánítás esetén még akkor sincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha az adott vélemény esetlegesen a rendelkezésre álló tényekkel ellentétes vagy téves értékelés. A per tárgyát képező cikkek nem vitásan kritikus hangvételűek, önmagában azonban ez, illetve az érintett szubjektív érzete nem ad alapot a sajtó-helyreigazításra.

Az első fokon eljáró bíróság az egyes sérelmezett kitételek vonatkozásában az alperesek álláspontját osztotta. Az elsőként kifogásolt „minden egyes résztvevő a napi munkaidején felül átlagosan napi 14,3 óra túlszolgálatot teljesített árvízi védekezésben”, valamint a másodikként sérelmezett, „a megadott tájékoztatás alapján 1576 munkanapot töltöttek a ... munkatársai a különböző helyszíneken” rész körében arra mutatott rá, hogy a felperes által sérelmezett számok egyszerű matematikai művelettel levezethetők a felperes 2013. december 13-i levelének tartalmából. A harmadikként helyreigazítani kért (minden egyes résztvevő a napi munkaidején felül teljesített túlszolgálatot) közlést sem látta helyreigazításra

alkalmasnak, tekintettel arra, hogy a felperesi levélben szerepelt az is, hogy az árvízi védekezésre döntő többségben a rendes munkaidőn túl került sor, a cikk mondanivalója ebben a részben ez. Az utolsóként sérelmezett két közlés (az „azzal összefüggésben” kifejezés használata, valamint a felperesi tájékoztatásban megadott valós létszámadatok együttes szerepeltetése az ... cikkében közölt hiányos, részinformációkat tartalmazó tudósításokkal) tekintetében pedig azt állapította meg, hogy az ott leírtak nem tüntetik fel hamis színben a valóságot, az „azzal összefüggésben” a fordulatot a felperesi levél ugyancsak tartalmazza.

A perköltségviselés körében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott, utalással a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre.

Az elsőfokú bíróság határozatával szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Jogorvoslati kérelmében az Alaptörvény IX. cikkének (4) és (5) bekezdéseinek rendelkezéseire hivatkozással előadta, hogy a szólás és véleménynyilvánítás szabadsága nem fordulhat a visszájára, az csak felelősséggel gyakorolható, hamis tények nem állhatnak alkotmányos védelem alatt.

Álláspontja szerint az alperesek visszaéltek helyzetükkel, a hiteles tájékoztatás követelményével ellentétes módon jártak el.

Kifejtette, hogy az átlagolvasó értelmezésére figyelemmel értékelve a cikk egészét egyértelműen valótlán tényállításra lehet következtetni. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte a PK 12. számú állásfoglalást, kizárólag betű szerint, formálisan értékelte a cikket. A sajtóközleményeket egészében vizsgálva a közérdek, a közbizalom megóvására, a felek által tanúsított magatartásra, a sajtóközlemények szövegösszefüggéseire, a burkolt mondanivalójára kellett volna figyelemmel lennie.

Megítélése szerint az alperesek úgy írták meg a cikkeket, hogy az véleménynyilvánításnak, következtetésnek hasson, azonban valódi mondanivalója - melyet az ... is egyértelművé tett - az átlagolvasó számára az, hogy nem számoltak el jogszerűen az állami forrásokkal, vagyis csaltak, olyan munkaórákat is túlóráként számoltak el, amiket munkatársaik nem töltöttek a gáton. Az alperesek valótlán tényállítást híreszteltek cikkeikben, amelyekkel szemben helye van a helyreigazításnak, az ... portál szándéka is egyértelműen tények állítására irányult.

Az 1. és a 3. pontban sérelmezett kitételek tekintetében hangsúlyozta azt, hogy tájékoztatásukból egyértelműen kiderült az, hogy kizárólag olyan munkaórákat számoltak el, melyeket munkatársai a szolgáltatelljesítési idejükön felül teljesítettek, akik döntő többségében nem a napi szolgálat-teljesítési időn felül láttak el árvízvédelmet, hanem olyan napokon, amikor nem kellett szolgálatot ellátniuk (azaz a pihenőnapjukon). Ennek meghatározó jelentősége van, hiszen így volt lehetőség az átlagos 12-16 órás napi túlszolgálatra. Ezzel szemben a II. rendű alperes azt híresztelte, hogy a felperesi munkatársak a napi 8 vagy 12 órás munkaidejükön túl átlagosan 14,3 órát töltöttek a gáton, ami nehezen elképzelhető, így - burkoltan - a jogtalanul elszámolt munkaórákra utal, megkérdőjelezi szavahihetőségét.

A 2. kitétel vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az 1576 munkanappal kapcsolatos híresztelés nem felel meg a valóságnak, ezzel az alperesek leplezetten arra utaltak, hogy ténylegesen több munkaóra elszámolására került sor, mint amit teljesítettek. Az 1576 számadat létszámot jelöl és nem munkanapot. Adatközlése egyértelműen megjelölte, hogy az állományból 722 fő vett részt a védekezésben, sok esetben egy fő több esetben is. Munkatársai a 2013. június 7-14-ig tartó időszakban, vagyis 8 munkanapot dolgoztak az árvízi védekezés során, nem pedig 1576 munkanapot. Az alperes által megadott adat az átlagolvasó szemszögéből nézve alkalmas volt arra, hogy a túlzottnak és megalapozatlannak tartott elszámolást igazolja.

A negyedikként sérelmezett közlés vonatkozásában, az „azzal összefüggésben” kifejezést érintően ugyancsak arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a PK 12. számú állásfoglalás értelmezési szempontjait, nem értékelte az írás burkolt mondanivalóját, a hivatkozott kijelentést pusztán mechanikusan vizsgálta. Az alperesek ugyanis valójában azt híresztelték, hogy jogtalan elszámolással élt akkor, amikor olyan munkaórákat is elszámolt, amelyre nem lett volna jogosult.

Kiemelte, hogy a sajtó-helyreigazítási kötelezettség nem kerülhető meg azzal, hogy a sajtóközlemény a valótlan tényállítást nem mint bizonyosat, hanem mint feltételezhető tényként közli. A cikk egészét az átlagolvasó értelmezésére tekintettel értékelve egyértelműen valótlan tényállításra lehet következtetni. Az alperesek nem bújhatnak ki a sajtó-helyreigazítási kötelezettség alól arra hivatkozással sem, hogy egy már megjelent írás tartalmára hivatkozva tudósítanak hamis elszámolásról egy rendvédelmi szervet érintően. Az alperesek a hiteles tájékoztatás elvével ellentétben meg sem próbálták tisztázni, hogy ténylegesen milyen tevékenységet végeztek az árvízi védekezéssel összefüggésben és miként számoltak el a kapott támogatással. A kereset elbírálása során figyelemmel kell lenni a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeire is, a Ptk. általános szabályainak megfelelően.

Mindezek alapján fellebbezési kérelme az első fokú határozat megváltoztatására irányult és a kereseti kérelmének megfelelően kérte az alperesek kötelezését a helyreigazítási közlemény közzétételére.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint az első fokon eljáró bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes jogi következtetéseket vont le. Kiemelték, hogy cikkek megjelenését megelőzően az ... közérdekű adatigénylésére érkezett felperesi válasz alapján került sor a logika szabályainak megfelelő következtetések levonására, melyek vonatkozásában helyreigazításnak nincs helye.

A felperes fellebbezése részben alapos.

Az első fokon eljáró bíróság a jogvitában a kereset tárgyát képező sajtóközlemények általános, a maga összességében történő megítélése alapján alakította ki álláspontját, a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában írtaknak megfelelően

vizsgálta az írások mondanivalóját, szövegösszefüggéseit. Nem mulasztotta el ugyanakkor a helyreigazítási kérelemben konkrétan megjelölt öt cikkbeli kitétel tételes vizsgálatát sem.

A Fővárosi Ítéltábla a rendelkezésre álló peradatok alapján - elsősorban a keresetlevél mellékleteként csatolt, a felperes hivatalának 2013. december 13. napján kelt, az ... közérdekű adatigénylésére adott válaszlevelében foglalt adatokra figyelemmel - az elsőfokú bíróság által meghozott érdemi döntéssel nem teljes egészében értett egyet, lényegében három közlés vonatkozásában nem osztotta az elsőfokú bíróság által kialakított álláspontot, levont következtetéseket.

Az elsőfokú bíróság által is idézett Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján a jogvitában azt kellett vizsgálat tárgyává tenni, hogy a kifogásolt közlésekben sor került-e a felperesre vonatkozóan valótlan tény állítására, híresztelésére, vagy vele kapcsolatban a való tények hamis színben való feltüntetésére.

A másodfokú bíróság megítélése szerint valótlanul került sor a cikkekben annak híresztelésére, hogy a felperes hivatala által megadott tájékoztatás alapján 1576 munkanapot töltöttek a felperesi munkatársak a különböző helyszíneken. Az ... közérdekű adatigénylésére adott válaszlevélből ugyanis egyértelműen kitűnik az, hogy - az ott részletezett időpontokban és helyszíneken - hány fő végzett árvízvédelmi munkát. Ezen személyek számát összeadva kijön az 1576 fő adat, ami tehát létszámadat és nem munkanapot takar. Ekként az alperesek adatközlése pontatlan és egyben alkalmas arra, hogy azt a hamis látszatot keltse, miszerint a felperesi elszámolás helyessége kétséges.

Ugyanezen felperesi adatközlésből kiindulva volt megállapítható az, hogy valótlanul került sor annak híresztelésére is, miszerint a felperes árvízi védekezésben résztvevő minden egyes munkatársa a napi munkaidején felül átlagosan napi 14,3 óra túlszolgálatot teljesített. A közlés ugyancsak alkalmas azon hamis látszatkeltésre, miszerint az elszámolás jogszerűtlen, nem felel meg a valóságnak, hiszen a 8 órás napi szolgálat teljesítésén felül nem lehet 12-16 órát árvízvédelmi tevékenységgel tölteni. A felperes közérdekű adatigénylésre adott tájékoztatásából viszont egyértelműen kitűnt az, hogy az árvízi védekezés helyszínén a tényleges árvízvédelmi feladatokat ellátó személyek döntő többsége szabadidejéből, azaz pihenőnapjáról, pihenőidejéből történő berendelés keretében végezte az árvízi védekezést. Mindez azonban az ... oldalán - és annak nyomán az alperesek szerkesztésében megjelenő újságban, illetve weboldalon - nem került közlésre.

Az „azzal összefüggésben” kifejezés használatával a cikk valóban azt a következtetést vonta le, hogy olyan munkaórákat is leszámíthatott a felperes, amelyet munkatársai a gátaktól távol töltöttek. Ugyanakkor az átlagolvasó számára is köztudott az, hogy árvízi védekezés alatt nem csak a gátakon való védekezést, a homokzsák pakolást kell érteni, hanem felmerülnek egyéb logisztikai, szervezési feladatok is. Így az alperesi következtetés ténybeli alapokra épült és nem keltett hamis látszatot.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a második kitétel körében megállapítottak lényegében fedik az ötödik pontban kért helyreigazítást a létszámadatok vonatkozásában, így további helyreigazítás közlésére nem látott lehetőséget.

A PK. 14. számú állásfoglalás értelmében akkor is szükség van a valótlan tényállítások helyreigazítására, ha a közlés idegen forrásból származik. Ezért a jogszabály a mástól szerzett értesülések továbbadása, közlése, azaz híresztelés esetén is lehetővé teszi a helyreigazítást. Az alperesek a perben nem is tették vitássá azt, hogy a más sajtószerv által közöltekért is felelősséggel tartoznak.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A fellebbezés részben eredményre vezetett, ennek következtében változott a pernyertesség-pervesztesség aránya, így a másodfokú bíróság a perköltségviselés kérdésében a Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott. A fele-fele arányú pernyertesség-pervesztesség arány mellett a másodfokú bíróság akként határozott, hogy a felmerült első- és másodfokú költségeiket a peres felek maguk kötelesek viselni. A tárgyi illetékfeljegyzési jog okán előlegezett 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illetéket fele részben az I. rendű alperes által szerkesztett internetes honlapot üzemeltető, valamint a II. rendű alperes által szerkesztett napilapot kiadó gazdasági társaság köteles viselni. A személyes illetékmentességben részesülő felperes az eljárási illeték megfizetésére nem kötelezhető, ezért a fennmaradó kereseti és fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében.

, 2014. október 2.

. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Senyei György s.k.
bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

